

26 Οκτωβρίου 1912

Η Θεσσαλονίκη ελληνική

Στις 24 Οκτωβρίου 1912, ενώ οι Βούλγαροι έπαιρναν τις Σέρρες, ο ελληνικός στρατός πέρασε επιτέλους τον Αξιό ποταμό ([βλ. 20.10.1912](#)). Η διάβαση ολοκληρώθηκε τη νύχτα της 25^{ης} του μήνα. Ο Ταξιν πασάς πρότεινε να παραδώσει τη Θεσσαλονίκη και να αποσυρθεί ο τουρκικός στρατός στο Καραμπουρνάκι ως το τέλος του πολέμου. Ο Κωνσταντίνος αντιπρότεινε τη μεταφορά των Τούρκων στη Μικρά Ασία με ελληνικά μέσα. Έδωσε διορία ως τις 6 το πρωί, 26 του μήνα, ενώ οι Βούλγαροι έσπευδαν από τα ανατολικά. Στις 5 το πρωί, οι Τούρκοι απάντησαν ότι δέχονταν αλλά ζητούσαν να πάρουν μαζί τους και 5.000 όπλα. Ο Κωνσταντίνος αρνήθηκε κι έδωσε άλλες δυο ώρες διορία. Όταν η προθεσμία πέρασε, ο Κωνσταντίνος διέταξε επίθεση. Ο Ταξιν πασάς ειδοποίησε πως παραιτιόταν από τα όπλα. Ο Κωνσταντίνος έστειλε ένα τμήμα ευζώνων να καταλάβει την πόλη. Οι ευζώνοι έφυγαν τρέχοντας. Βράδυ, μπήκαν στη Θεσσαλονίκη, ενώ η έβδομη ελληνική μεραρχία κινήθηκε βόρεια κι έκοψε τον δρόμο από τις Σέρρες. Οι υπόλοιπες δυνάμεις περικύκλωσαν την πόλη. Στις 11 τη νύχτα, 26 Οκτωβρίου του 1912, ο Ταξιν πασάς υπέγραψε το πρωτόκολλο της παράδοσης. Λίγο αργότερα, έφτασαν ασθμαίνοντας και οι Βούλγαροι. Βρήκαν τη Θεσσαλονίκη ελληνική.

Οι προσπάθειες των Βουλγάρων να πάρουν τη Θεσσαλονίκη συνεχίστηκαν αμείωτες ακόμα κι όταν ο ελληνικός στρατός την απελευθέρωσε. Την ίδια εκείνη νύχτα της 26^{ης} προς 27^η Οκτωβρίου 1912, ο Βούλγαρος στρατηγός Θεοδωρόφ συνέχιζε την προέλασή του προς την πόλη, παρ' όλο που είχε επίσημα ειδοποιηθεί ότι η Θεσσαλονίκη είχε καταληφθεί από τους Έλληνες. Δεύτερη επιστολή των Ελλήνων να μην προχωρήσει, αγνοήθηκε. Οι Έλληνες είδαν ξαφνικά τους Βούλγαρους να αναπτύσσονται προς την πλευρά όπου παρέμεναν οι αφοπλισμένοι Τούρκοι με σκοπό να δώσουν μάχη, έστω και εικονική, για να αποκτήσουν έρεισμα στις διαπραγματεύσεις. Οι οποίες όμως είχαν ήδη λήξει.

Ο βουλγαρικός στρατός προσπέρασε τις ελληνικές γραμμές, ενώ οι αξιωματικοί του έκαναν σα να δέχτηκαν βολές από το τουρκικό πυροβολικό, το οποίο φυσικά δεν υπήρχε. Ο στρατηγός Θεοδωρόφ διέταξε πυρ κατά των αφοπλισμένων Τούρκων που ήταν αδύνατο να

απαντήσουν. Θεώρησε τον εαυτό του «νικητή» κι έστειλε στον Ταξιν πασά να του υπογράψει έγγραφο παράδοσης, όμοιο με αυτό που είχε υπογράψει στον αρχηγό του ελληνικού στρατού, διάδοχο Κωνσταντίνο. Ο Ταξιν διαμαρτυρήθηκε στον Κωνσταντίνο για την «αχαρακτήριστη» όπως είπε συμπεριφορά των Βουλγάρων εναντίον στρατεύματος που είχε ήδη παραδοθεί και συνεπώς αδυνατούσε να αμυνθεί.

Με όλα αυτά, δύναμη της 7^{ης} βουλγαρικής μεραρχίας είχε φτάσει στα πρόθυρα της Θεσσαλονίκης και ο Θεοδωρόφ τηλεγραφούσε στον βασιλιά της Βουλγαρίας Φερδινάνδο ότι «από σήμερα, 27 Οκτωβρίου, η Θεσσαλονίκη βρίσκεται υπό το σκήπτρο» του. Στις 28 του μήνα, ο ελληνικός στρατός μπήκε επίσημα στην πόλη. Ο Θεοδωρόφ έστειλε αξιωματικούς να ζητήσουν να μπει και η δική του μεραρχία. Τους το ξέκοψαν. Ο Θεοδωρόφ έβαλε τα μεγάλα μέσα. Παρουσιάστηκε ο ίδιος στον Κωνσταντίνο και του είπε ότι αναγνωρίζει την κατάληψη της πόλης από τους Έλληνες αλλά ζητά την άδεια να μπου οι δικοί του στην πόλη, στο όνομα της συμμαχίας και της φιλοξενίας, καθόσον «είναι κατάκοποι και γίνονται μούσκεμα από την αδιάκοπη βροχή». Ο Κωνσταντίνος απάντησε ότι μέσα στην πόλη βρίσκονταν ήδη ο ελληνικός στρατός και οι Τούρκοι αιχμάλωτοι οπότε δεν υπήρχε χώρος για άλλους. Ο Θεοδωρόφ ζήτησε να μπου τουλάχιστον δυο τάγματα, αυτά στα οποία υπηρετούσαν Βούλγαροι πρίγκιπες. Ο Κωνσταντίνος ρώτησε την κυβέρνηση στην Αθήνα και αποδέχτηκε το αίτημα.

Το πρωί, 29 Οκτωβρίου του 1912, μπήκε στην πόλη επίσημα ο βασιλιάς Γεώργιος. Στη συνέχεια, μπήκε ο διάδοχος Μπόρις των Βουλγάρων και πίσω του, αντί για τα δυο τάγματα, όλος ο διαθέσιμος εκεί βουλγαρικός στρατός (15.000 άνδρες). Όμως, μετά την παρέλαση, οι Βούλγαροι αναγκάστηκαν να βγουν έξω από την πόλη. Τον επόμενο Ιούνιο, όταν άρχιζε ο Β' Βαλκανικός πόλεμος, στη Θεσσαλονίκη είχε απομείνει μόνο μια βουλγαρική φρουρά.

1683: Ο Λουδοβίκος ΙΔ' κηρύσσει τον πόλεμο στην Ισπανία, απαιτώντας την προίκα του στις Κάτω Χώρες.

1806: Ο Ναπολέων Βοναπάρτης μπαίνει θριαμβευτής στο Βερολίνο.

1822: Μη μπορώντας να συνέλθει από την καταστροφή του τουρκικού στρατού στα Δερβενάκια, πεθαίνει στην Κόρινθο ο Μαχμούτ πασάς Δράμαλης.

1881: Στην τοποθεσία Ο. Κ Κόραλ του Τόμπστοουν της Αριζόνα, διεξάγεται η επική μονομαχία μεταξύ των φεουδαρχικών οικογενειών Κλάντον και Ερπ. Ο Γουάιτ Ερπ, δύο από τα αδέρφια του και ο «Ντοκ» Χολιντέι, σκοτώνουν δύο Κλάντον κι άλλους δύο άνδρες.

1905: Η Σουηδία και η Νορβηγία υπογράφουν Συνθήκη Διαχωρισμού, ενώ ο βασιλιάς Όσκαρ Β' παραιτείται από τον θρόνο της δεύτερης. Η Νορβηγία ανεξαρτητοποιείται.

1912: Στις 11 τη νύχτα, ο Ταξίμ πασάς υπογράφει την παράδοση της Θεσσαλονίκης που έχουν ήδη απελευθερώσει οι ελληνικές δυνάμεις.

1916: Γεννιέται ο Φρανσουά Μιτεράν. Τον Μάιο του 1981 εκλέγεται πρώτος σοσιαλιστής πρόεδρος της Γαλλίας και μένει σ' αυτή την θέση μέχρι τον Μάιο του 1995.

1919: Γεννιέται ο Μοχάμετ Ρέζα Παχλεβί, σάχης του Ιράν από το 1941 μέχρι το 1979, οπότε και ανατράπηκε με επανάσταση των Ισλαμιστών, ηγέτης της οποίας ήταν ο Αγιατολάχ Χομείνι.

1955: Ο Νγκο Ντινχ Ντιέμ κηρύσσει δημοκρατικό κράτος το Νότιο Βιετνάμ και αυτοανακηρύσσεται πρόεδρος του.

1955: Η Αυστρία, η οποία μόλις είχε ανεξαρτητοποιηθεί μετά την αποχώρηση των συμμαχικών δυνάμεων κατοχής, ψηφίζει νόμο που καθιερώνει «αιώνια ουδετερότητα» της.

1962: Ο ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης, Νικίτα Χρουστσόφ, στέλνει μήνυμα στον πρόεδρο των ΗΠΑ, Τζον Κένεντι, προτείνοντας να αποσύρει τους πυραύλους του από την Κούβα, αν οι ΗΠΑ έκλειναν τις βάσεις τους στην Τουρκία. Η πρόταση δεν έγινε δεκτή και, κατά συνέπεια, η κρίση για τους πυραύλους στην Κούβα, συνεχίστηκε.

1971: Η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας γίνεται μέλος του ΟΗΕ με 76 ψήφους υπέρ, 35 κατά

και 17 «απουσίες».

1995: Δολοφονείται στην Μάλτα ο ριζοσπάστης Παλαιστίνιος ηγέτης, Φάθι Σκάκι.

2019: Αμερικανική επιχείρηση στην ΒΑ Συρία έχει ως αποτέλεσμα την εξόντωση του ηγέτη του ISIS, Άμπου Μπακρ αλ Μπαγκντάντι. Ο Μπαγκντάντι αυτοκτόνησε, όταν κατάλαβε ότι θα τον αιχμαλώτιζαν.

Η 26^η Οκτωβρίου στον πολιτισμό

26 Οκτωβρίου 1972

Το ελικόπτερο

Πρώτος ο Λεονάρντο ντα Βίντσι σκέφτηκε τη χρήση του ελικόπτερου. Οι προσπάθειες για τη δημιουργία του κινήθηκαν παράλληλα με αυτές για την κατασκευή αεροπλάνου. Στις 29 Σεπτεμβρίου 1907, οι Γάλλοι αδελφοί Λουδοβίκος και Ιάκωβος Μπρεγκέ κατάφεραν να σηκώσουν ένα «γυροπλάνο», όπως το είπαν. Υψώθηκε 15 εκατοστά πάνω από το έδαφος αλλά δεν μπόρεσε να κάνει κάτι άλλο. Τον Νοέμβριο του ίδιου χρόνου, ο Πολ Κορνουί μπόρεσε να το σηκώσει στα περίπου δέκα εκατοστά από το έδαφος και να το κινήσει για είκοσι δευτερόλεπτα.

Ο Ιγκόρ Σικόρσκι γεννήθηκε στις 25 Μαΐου 1889. Στα 1909, σε ηλικία είκοσι χρόνων, έφτασε από τη γενέτειρά του, το Κίεβο της Ουκρανίας, στις Ηνωμένες Πολιτείες. Μαζί του, έφερε τα σχέδια μιας καταπληκτικής, όπως πίστευε, ιδέας: Ένα αεροπλάνο που δε χρειαζόταν διάδρομο για να απογειωθεί ή να προσγειωθεί. Ο άνθρωπος είχε σχεδιάσει ένα πραγματικό ελικόπτερο αλλά βρισκόταν πολλά χρόνια μπροστά από την εποχή του. Κανένας δεν ήταν διατεθειμένος να χρηματοδοτήσει την παλαβομάρα του, όπως έλεγαν. Γύρισε στη Ρωσία άπρακτος αλλ' όχι και απογοητευμένος. Μετά από επιτυχημένη καριέρα στη Ρωσία, όπου ανάμεσα σε άλλα, κατασκεύασε και ένα τετρακινητήριο ([βλ. 13.5.1913](#)), επέστρεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες, επαναφέροντας την ιδέα για το «αυτόγυρο», όπως ονόμαζε το όνειρό του. Από την προηγούμενη φορά, πολύ νερό είχε κυλήσει στο αυλάκι και πολλοί ήταν εκείνοι που είχαν προσπαθήσει να υψώσουν ελικόπτερο. Ήδη, από το 1936, ένα γερμανικό ελικόπτερο είχε καλύψει 143 μίλια ανώμαλης και διόλου ασφαλούς πτήσης. Ο Ιγκόρ, αυτή τη φορά, βρήκε ακροατές και χρηματοδότες. Στα 1939, το πειραματικό ελικόπτερο VS 300 ήταν γεγονός. Στα 1942, υψωνόταν κάθετα και πετούσε με απόλυτα ασφάλεια. Ο Ιγκόρ Σικόρσκι πέθανε στις 26 Οκτωβρίου 1972.

1685: Γεννιέται ο Ιταλός συνθέτης Γκιουζέπε Ντομίνικο Σκαρλάτι, γιος του Αλεσάντρο Σκαρλάτι, δεξιότηχνης του κλαβενσέν και διάσημος για τις σονάτες του. Έγραψε περίπου 600. Πέθανε το 1757.

1795: Γεννιέται στην Κέρκυρα ο Νικόλαος Μάντζαρος, συνθέτης μεταξύ άλλων της μουσικής του ελληνικού εθνικού ύμνου.

1956: Ιδρύεται το Διεθνές Πρακτορείο Ατομικής Ενέργειας.